

... alebo o malej inšpirácii z kníh spisovateľa Raymonda A. Feista.

Raymond A. Feist je autorom rozsiahlej zbierky fantasy literatúry, ktorej podstatnú časť tvorí 36 kníh Riftwar ságy, *Ságy trhlinovej vojny*. V jej druhej časti sa na vzdialenom svete, zvanom Tsuran-anny, rozkladá Tsuranská ríša (vytvorená na spôsob stredovekého japonského cisárstva). Existuje v nej ale niečo, čo v Japonsku minulých storočí nenájdete: *Zhromaždenie mágov*. Samozrejme, čo by to bolo za fantasy, ak by tam neboli čarodeji a mágovia, poviete si. Pravda! Ale občas mám pocit, že keď Feist vytváral tento zbor mágov Tsuranskej ríše, okukoval od Cirkvi, aspoň v niečom. Koniec-koncov, obliekol svojich mágov do *čierných kutní* – hábitov, nechcem povedať rovno: *reverend...* 😊 Ešte viac však pripomína Cirkev a kresťanstvo v inom. Môže tak byť pre nás takou *príbehovou inšpiráciou* k tomu, ako by mohli žiť a fungovať aj malé spoločenstvá vo farnosti. Poďme teda na to!

1) MÁGOVIA – *ľudia odlišní a nadaní mimoriadnym talentom v porovnaní so zvyškom obyvateľstva*. Presne týmto je každý kresťan, hoci nie „vrodenu genetickou“, ale skrže krst – a teda je možné byť takto zmeneným každému človekovi. Čo ale nič nemení na tom, že pokrstený človek objektívne má niečo, čo žiaden iný človek na zemi nemá: dar zbožštenia, Božieho života, spoločenstva s Bohom, s ktorým sa stáva v Kristovi jedným telom. **Do praxe:** Toto vedomie novej identity je pre kresťanský život zásadné, nie je možné žiť ako syn Boha a konať ako syn Boha bez toho, aby sme sa za synov a dcéry Boha opravdivo nepovažovali a vierou neprijímali nielen túto identitu, ale aj dary a schopnosti i úlohy a zodpovednosti s ňou udelené (a prijaté).

2) TRÉNING – *v románe každý, u koho tento dar objavili, prešiel tréningom, ktorý ho naučil a vstúpil mu dve veci: jednak vernosť Ríši a službe Ríši, jednak schopnosť uchopiť a využívať svoj dar*. V Cirkvi obe tieto funkcie plní *katechumenát* (u pokrstených ako deti neskorší, pokrstový) a *mystagógia*, uvedenie do sviatostného života. Prvé učí viac pravidiel, hodnotám a princípom spoločného života v Cirkvi, druhé viac tomu, ako využívať vo sviatostiach darovanú moc Božiu a schopnosti. **Do praxe:** Aj v malých spoločenstvách je potrebná určitá forma *noviciátu*, ktorá pripraví nového člena na život v ňom. Podobne to majú rehole a s podobným „prístupovým obdobím“ rátajú napríklad aj farské evanjelizačné bunky vo farnostiach.

3) ZHROMAŽDENIE – *tak sa volá zbor mágov, kam všetci bez rozdielu patria, kde pracujú, žijú (nie doslovne, každý má svoj vlastný dom) a kde tvoria skutočné spoločenstvo dané aj tým, že sa aj svojim životom, nadaním i prácou a zodpovednosťou odlišujú od všetkých ostatných obyvateľov Ríše*. Zhromaždenie, po hebrejsky *kahal*, po grécky *ekklisia*, po slovensky *cirkev*. Ako kresťania tiež tvoríme zhromaždenie, v ktorom nás, okrem iného, spája presne toto isté: *jednak odlišnosť* od zvyšku sveta, ktorý žije iný život a my zase iný, *jednak podobnosť* medzi sebou navzájom, sme si blízki, lebo sme zažili, žijeme a zažívame to isté, a nakoniec aj spoločná cesta a spoločné poslanie, ktoré na zemi máme a ktoré nás tiež vydeľuje a odlišuje od všetkých ostatných ľudí na tejto zemi. **Do praxe:** Bez obrátenia a následne bez vedomia si novej identity a toho, čo z nej vyplýva – a teda aj bez nejakej formy *katechumenátu*, *noviciátu* – je nemožné, aby podobné puto v rámci spoločenstva vzniklo. Výsledkom bude možno stretko, ale isto nie spoločenstvo, skonkrétňujúce *communio* Cirkvi, ako o tom hovoril blahej pamäti sv. pápež Ján Pavol II.

A ešte jedna vec tu je: *Tak, ako v románe žiaden ctihodný – čiže mág – nemôže žiť a pracovať mimo Zhromaždenia*, aj v Cirkvi nikto z nás nedokáže obstať a prežiť mimo jej spoločenstva, od spoločenstva sviatostí a cirkevného vedenia až po konkrétne

spoločenstvo farnosti a v nej malého bunkového bazového spoločenstva. Nie preto, že by mu to niekto nariadil (hoci aj to), ale hlavne preto, že to zo samej podstaty veci nie je možné. Kto ostáva sám, hynie. To je skúsenosť hraničiaca s istotou.

4) MIMO ZÁKON – *V románe je zhromaždenie povýšené nad zákon. Na žiadneho ctihodného – ako sa mágom v Ríši hovorí – sa nevzťahujú žiadne ríšske zákony ani pravidlá, jedine pravidlá Zhromaždenia. A jeho vlastné slovo je zákonom, čo prikáže, musí byť bezodkladne splnené, vari aj samotným cisárom*. V kresťanstve síce boli obdobia, kedy Cirkev a jej časť, klerici a spolu s nimi univerzity a vysoké školy a kláštory, sa tešili podobnej slobode, ich príslušníci smeli byť súdení iba Cirkvou a nespádali pod svetské tribunály. Ale nie o toto mi ide. Ide o to, že bez ohľadu na postoj sveta voči nám, ako kresťania sa spravujeme a žijeme už podľa iných zákonov, podľa Božích zákonov a zásad Evanjelia. Ako hovorí starobylý List Diognétovi z úsvitu kresťanstva, kresťania „*sú v tele, ale nežijú podľa tela. Bývajú na zemi, ale svoj domov majú v nebi. Vydané zákony poslúchajú, a svojim životom prevyšujú zákony*.“ Z dvojice „právo“ a „zákon“ sledujeme vždy a všade „právo“ – tak, ako sme ho v Bohu spoznali, bez ohľadu na to, či sa na nás niekto díva alebo nie, či nás za to chvália alebo hania, bez ohľadu na to, či sa toto večné a nemenné prirodzené a božské právo zhoduje s pomínelými zákonmi svetskej spoločnosti alebo im odporuje. Žijeme vo svete a rešpektujeme svetskú spoločnosť, ale nasledujeme jedine Boha a len Jemu samotnému sa zodpovedáme z toho, čo žijeme a konáme. **Do praxe:** Kým v nás nie je vybudovaný tento postoj, plynúci z uverenie, obrátenia a prijatia novej identity, dovtedy nemôže byť náš *noviciát*, *katechumenát*, považovaný za dokončený a obrátenie za dovriešené.

5) MIMO „VEĽKEJ HRY“ – *Tsuranská ríša žije „Veľkou hrou“ – čo je len iné slovo pre politiku a mocenský boj klanov medzi sebou navzájom. Aj keď jednotliví ctihodní sa môžu viac alebo menej do politiky zaplietť, platí zásada, že to nerobia príliš a hlavne samo Zhromaždenie je prísne nepolitické. Jeho poslaním nie je politický zápas s niekým proti niekomu, ale služba Ríši ako celku a jej dobru*. V tom najširšom zmysle slova to platí o nás, kresťanoch. Nie v tom zmysle, že sa nemiešame do politiky. Tu je to presne naopak, ako kresťania máme a musíme byť spoločensky aktívny a to aj politicky. Platí to ale v rovine hlbšej: Ak to aj robíme, neusilujeme pritom o nič pozemské pre seba. Po prvej základnej otázke KTO SI? – na ktorú nám odpovedá viera a identita; prichádza druhá otázka: ČO CHCEŠ? – a na tú ako kresťania odpovedáme: Nič. Nič nechcem. Všetko už mám, v Bohu, v Kristovi. Čo do sveta som už úplne slobodný, po ničom svetskom netúžim. Som vo svete, ale nie zo sveta, ako vraví Ježiš. Ľudia sveta bojujú o moc, o slávu, uznanie, o majetok, bohatstvo, žerú sa a bojujú medzi sebou, uzatvárajú spojenectvá a zažívajú nepriateľstvá – ale my nie. Toto už je za nami. Vyrástli sme z toho vo chvíli, keď sme vierou a obrátením prijali svoje Večné Dedičstvo a dorástli do Božieho Kráľovstva, do zrelosti synov a dcér Boha. Čo nás oslobodzuje pre to kľúčové – a tým je naše...:

6) POSLANIE – v tomto prenechám hlas priamo Feistovi: „*Ústa se pohnula a ozval se hluboký zvučný hlas, který se bezvadnou tsuranštinou zeptal: „Jaká je první povinnost?“ Bez rozmyslu Pug odvětil: „Sloužit Ríši*.““ Po otázkach: KTO SOM? ČO CHCEM? – a prípadne: KAM PATRÍM? (Do Cirkvi, do Božieho kráľovstva, do Božej rodiny, do Vlasti, ktorou je Nebo) – prichádza štvrtá zo zásadných otázok: KOMU SLUŽIM? Ak som kresťan, potom aj ja, úplne automaticky, cez deň alebo vytrhnutý zo spánku, na otázku, aká je moja prvá povinnosť na tomto svete, bez rozmýšľania

odpoviem: „Slúžiť Kráľovstvu!“ Toto je zmysel celého môjho pozemského života. Všetko ostatné – zamestnanie, zdravie, vzťahy, schopnosti, dom, peniaze, dokonca manžel(ka), ktorého som si na toto dielo pribral(a) a rodina, ktorú sme za tým účelom vytvorili – všetko je tu len a jedine pre ten jediný cieľ a poslanie, ktoré na tomto svete máme: Slúžiť Kráľovstvu, ktoré tu, na zemi, už existuje a je prítomné a je ním Cirkev. Tak to definuje a nariaďuje aj cirkevné právo Katolíckej Cirkvi: „*Všetci veriaci musia podľa vlastného postavenia venovať svoje sily na to, aby viedli svätý život a napomáhali vzrast Cirkvi a jej ustavičné posväcovanie,*“ (c. 210 CIC) „*Všetci veriaci majú povinnosť a právo vynasnažovať sa, aby sa božské poslanie spásy stále viac a viac dostávalo k všetkým ľuďom všetkých čias a celého sveta.*“ (c. 211 CIC). Toto je zmysel existencie aj našej farnosti a teda aj malých spoločenstiev v nej, ako vysvetľuje Koncil: „*Nestačí, aby kresťanský ľud bol v nejakom národe prítomný a organizovaný, ani nestačí, aby konal len apoštolát dobrého príkladu. Ustanovený je tam nato, jestvuje tam za tým cieľom, aby svojim spoluobčanom nekresťanom zvestoval Krista slovom a skutkom a pomáhal im plne prijať Krista,*“ (Ad Gentes 16) a dodáva: „*Na všetkých laikov dolieha vznešená povinnosť pracovať na tom, aby sa spasiteľné úmysly Božie čím ďalej tým viac uskutočňovali všade na svete na všetkých ľuďoch všetkých čias.*“ (Lumen Gentium 33) **Do praxe:** Toto poslanie je od našej identity neoddeliteľné – tak, ako je neoddeliteľné strielanie od poľovníka, chytanie rýb od rybára a riadenie auta od šoféra. Pokiaľ ho v sebe nemáme, potom to znamená, že nemáme v sebe ešte ani novú identitu synov a dcér Boha. Znamená to, že sme ešte neuverili ani sa neobrátili. Potom sa my sami ešte len musíme vrátiť na samý začiatok, k našej vlastnej evanjelizácii a obráteniu. Tak to učí aj pápež Pavol VI.: „*Nie je možné, aby niekto prijal Božie slovo a uveril v Božie kráľovstvo a nestal by sa jeho svedkom a hlásateľom.*“ Ak jednotlivec nie je predchnutý týmto poslaním, nie je ešte veriaci a obrátený – a teda mu treba pomôcť späť, ku katechumenátu, noviciátu, ktorých cieľom je, „*aby ako odpoveď na Božiu iniciatívu a v spojení s určitým cirkevným spoločenstvom priviedli k zrelosti svojej obrátenie a svoju vieru.*“ (KKC 1248) Platí to aj o spoločenstve. Ak akékoľvek spoločenstvo – farnosť ako taká alebo malé spoločenstvá v nej – nie je preniknuté týmto poslaním ako svojou hlavnou náplňou a zodpovednosťou, nie je ešte v plnosti ani kresťanské ani cirkevné. Aj ono teda potrebuje ešte len byť sformované, privedené k viere a k obráteniu svojich členov.

7) SLOBODA – Znova nechajme prehovoriť Feista a jeho mágov: „*Všichni mágové jsou pod ochranou [Zhromáždění] a jemu zodpovědni.*“ *Milamber poznamenal: „Takže jsme získali svobodu jednat, jak uznáme za vhodné, pokud budeme konat v nejlepším zájmu Říše.“ Hochopepa přisvědčil. „Nezáleží na tom, co děláme. Dva mágové se mohou dokonce dostat do sporu ohledně nějakého jednání, ale dokud oba pracují na tom, o čem věří, že slouží zájmům Říše, je vše v pořádku.“* Toto je nesmierne dôležité! Zatiaľ čo poslanie definuje spoločenstvo ako cirkevné, táto sloboda ho definuje ako spoločenstvo, komunitu! Práve toto líši komunitu od organizácie: JEDNOTA v cieľi (ktorým je poslanie) a slobodná ROZLIČNOSŤ v spôsobe jeho dosahovania. Presne takto vidí samu seba aj Cirkev: „*V podstatných veciach jednota, v ostatnom sloboda, ale vo všetkom láska.*“ (sv. Augustín) Tým podstatným je naša identita, naša rodina, naše poslanie ako aj to, že poslanie je a má byť uskutočňované Kristovým spôsobom, podľa Evanjelia, ako ho poznáme z Písma a z Cirkvi samotnej. Ale v ostatnom je sloboda. Dobrým príkladom môžu byť rehole a mníšske rády, ktoré na jednom a tom istom poslaní pracujú veľmi odlišnými, často na pohľad vari až protikladnými spôsobmi – a predsa každý z nich svojim spôsobom, vedený Duchom a v rámci svojej jedinečnej charizmy, účinne slúži jedinému cieľu. Toto isté ale platí aj medzi spoločenstvami vo farnosti – a aj medzi jednotlivými členmi spoločenstva! **Do praxe:** Na jednej strane teda musí v spoločenstve vládnuť jasná a nespochybniteľná jednota ohľadom týchto piatich otázok a odpovedí: KTO SME? ČO CHCEME? KAM PATRÍME?

KOMU SLÚŽIME? AKÝM SPÔSOBOM SLÚŽIME? (Podľa Krista Jeho Evanjelia, žitého a zachovaného v Cirkvi a zapísaného v Písme) Vo všetko ostatnom ale platí sloboda za nasledovných podmienok: 1) Všetci hľadáme opravdivo a úprimne Kristovu vôľu, sme ochotní kedykoľvek spochybníť a dôkladne aj s pomocou iných skúmať svoje vlastné názory na to, ako konkrétne svoje poslanie uskutočniť; 2) navzájom si pomáhame v tom, aby sme svoje pohľady očisťovali od samých seba, svojho ega, predsudkov, omylov, neznalosti a všetkého podobného a aby sme spoločnými silami stále viac spoznávali a odhaľovali, kam nás vedie Boží Duch;... 3) ... vo vedomí, že nás nikdy a nijako nepostaví ani proti spoločenstvu Cirkvi, ani proti jej učeniu a praxi. 4) Preto nikdy a nijako v ničom nepresadzujeme seba, nesnažíme sa ani jeden druhého ovládať ani nad nikým mať moc či niečo podobné. Rešpektujeme každý slobodu jeden druhého navzájom. 5) Ak niekto po úprimnom skúmaní dospeje k názoru, že ho Pán volá konať či nekonať určitým spôsobom, nenaliehame na neho, nesnažíme sa ho podrobiť sebe, dokonca ani väčšine, ale rešpektujeme jeho rozhodnutie a prijímame ho takého aký je, lebo si uvedomujeme, že spoločenstvo je povolané k *jednote*, ale nie k *uniformite* a uniformita organizácie nie je jednotou a slobodu spoločenstva. Takisto vieme, že práve v našej pestrosti a odlišnosti v tom, čo sa netýka podstaty, ako aj v slobode, aby každý mohol slobodne konať podľa svojho svedomia a úprimného presvedčenia a bol ako taký prijímaný a rešpektovaný v láske, je sila nášho spoločenstva. Tak, ako nabáda Písmo: „*Preto nesúďte nič predčasne, kým neprijde Pán. On osvetlí, čo je skryté v tme, a vyjavi úmysly srdc.*“ (1 Kor 4,5) Čas odhalí mnohé a tak, ako je náš brat (sestra) ochotný zmeniť svoj názor a postoj, ak sa ukáže nesprávny, sme rovnako ochotní zmeniť po dôkladnej úvahe a zhodnotení ovocia a vnuknutí Ducha svoj názor a postoj aj my – pretože nebojujeme jeden s druhým o to, kto má pravdu, ani jeden za seba proti tomu druhému, ale spoločne a vo všetkom hľadáme len a jedine Ježiša Krista a Jeho vôľu. Tak, ako to robili už apoštolí, ktorí v podstatnom boli jednotní, v ostatnom ale odlišní a ich odlišnosti sa navzájom dopĺňali a umocňovali ich konanie: „*Keď videli, že mne je zverené evanjelium pre neobrezaných, tak ako Petrovi pre obrezaných - ved' ten, ktorý pomáhal Petrovi v apoštoláte medzi obrezanými, pomáhal aj mne medzi pohanmi -, a keď poznali milosť, ktorú som dostal, Jakub, Kéfas a Ján, ktorých pokladali za stĺpy, podali mne a Barnabášovi pravicu na znak spoločenstva, že my pôjdeme medzi pohanov a oni medzi obrezaných.*“ (Gal 2,7-9)

Takto charakterizuje komunitu aj jeden z najväčších odborníkov na komunitu, M. Scott Peck. Vysvetľuje, že jedným zo základných znakov komunity je decentralizácia authority. Komunita nepotrebuje autoritatívneho vodcu, ktorý by ju viedol, pretože všetci v nej získavajú podiel na vedení: plachí sú povzbudení, aby sa prejavili, silní naopak necítia potrebu presadzovať svoju silu... Sloboda, ku ktorej komunita pozýva a povzbudzuje, umožňuje vznik najefektívnejšieho spôsobu rozhodovania, kolektívneho rozhodovania. Ak aj v komunite je stále formálny vodca (v našom prípade animátor, vedúci bunky, fárar, ...), jeho úloha sa mení skôr na úlohu *facilitátora*, teda toho, kto predovšetkým uľahčuje tento proces rozhodovania v komunite a jej jednotu v rozmanitosti a rozmanitosť s jednote.

No – a toto vlastne úplne stačí. Týchto **SEDEM ZÁSAD**, ktoré vo vymyslenom románe Raymonda A. Feista definovali jeho *tsuran-ské Zhromaždenie mágov*, definuje veľmi dobre Cirkev a jej spoločenstvo – i jej konkrétne spoločenstvá, farnosť a v nej jej malé spoločenstvá, ktoré ju tvoria. Ale rovnako definujú aj každé iné spoločenstvo v Cirkvi, rehoľné, seminárne, alebo aj rodinné.

Myslím, že je dobré, ak máme tieto zásady na mysli, ak si ich vieme aj vyjadriť, možno aj napísať, premyslieť, pochopiť a stotožniť sa s nimi a tak cieľavedome, obzvlášť na úrovni farnosti a malých spoločenstiev v nej, budovať skutočnú Cirkev, skutočné *communio* Cirkvi.